

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Brussel Stedenbouw en Erfgoed
Directie Cultureel Erfgoed
De Heer Thierry WAUTERS
Directeur
Kunstberg 10-13
B - 1000 BRUSSEL

Brussel, 31/03/2023

N/Réf. : BXL21604_706_PREA
Gest. : GM
V/Réf. : 2043-0493/15/2023-115PR
Corr: Stéphane Duquesne

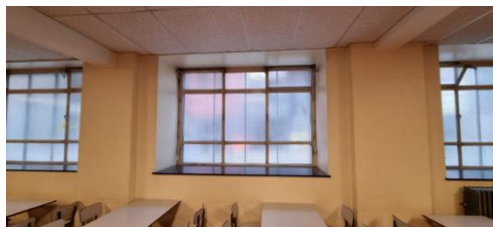
BRUSSEL. Sint-Jan-Berchmanscollege-Ursulinenstraat, 4 (arch. G. Cochaux)
(= beschermd als geheel: de totaliteit van de Sint-Michielskapel, de gevels, hierbij inbegrepen de structuur van de overdekte binnenplaats, de bedaking, de voormalige refter (huidige gymnastiekzaal) en de totaliteit van het oorspronkelijke schrijnwerk en hang- en sluitwerk, zowel aan de binnen- als aan de buitenkant)
Principeadvies : Vervanging van de ramen in de refter, zijde Priemstraat

Advies van de KCML

Mijnheer de Directeur,

In antwoord op uw brief van 03/03/2023, sturen wij u het gunstig principeadvies dat onze Commissie over bovengenoemd onderwerp uitgebracht heeft tijdens haar vergadering van 29/03/2023.

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 november 2001 beschermt bepaalde delen van het Sint-Jan Berchmanscollege gelegen Ursulinenstraat 4 en Priemstraat te Brussel als geheel, te weten de totaliteit van de Sint-Michielskapel, de gevels, hierbij inbegrepen de structuur van de overdekte binnenplaats, de bedaking, de voormalige refter (huidige gymnastiekzaal) en de totaliteit van het oorspronkelijk schrijnwerk en hang- en sluitwerk, zowel aan de binnen- als aan de buitenkant.

Foto's uit het aanvraagdossier

De raamopeningen van refter in de sokkelverdieping aan de kant van de Priemstraat zijn vandaag uitgerust met niet-oorspronkelijke stalen ramen voorzien van een ondoorzichtige beglazing. Aan de buitenzijde bevindt zich voor de ramen niet-origineel traliewerk. Deze bestaande ramen hebben geen intrinsieke erfgoedwaarde en zijn weinig esthetisch. Er dient te worden opgemerkt dat de raamopeningen ook gewijzigd werden en niet overeenstemmen met de toestand van het oorspronkelijke ontwerp (kleinere 3-ledige raamopeningen gescheiden door verticale stijlen uit natuursteen). De bestaande ramen

1/2

werden mogelijk op het ogenblik van die verbouwing geplaatst, net zoals het traliewerk aan de buitenkant dat dus evenmin oorspronkelijk is en bovendien weinig esthetisch.

Men stelt voor de rasters te verwijderen en de ramen te vervangen door nieuwe volhouten raamkaders die qua vormgeving (driedelige ramen met bredere tussenstijlen), materiaal en afwerking verwijzen naar de oorspronkelijke raamindeling en naar de ramen van de bovenliggende verdieping.

Daarenboven wenst men tegemoet te komen aan de problematiek van de ventilatie van de refter. Aangezien een centraal ventilatiesysteem een te ingrijpende verbouwing van het interieur zou vergen, opteert men voor een decentraal systeem om de refter van een voldoende groot debiet aan verse lucht moet voorzien. Dit systeem vergt echter de plaatsing van een ventilatie-unit per raamopening met rechtstreekse aan- en afvoer van lucht en dus van een ventilatierooster de imposten van de ramen. Deze roosters onttrekken de achterliggende units ook aan het zicht en worden eveneens in hout uitgevoerd en zoals de rest van het raam witgelakt.

Plan 1908
(documenten uit het aanvraagdossier)

bestaande toestand

Voorstel nieuwe ramen

Advies KCML

De KCML brengt een gunstig advies uit over het principe om de bestaande metalen ramen zonder erfgoedwaarde te vervangen door nieuwe houten ramen volgens het voorgestelde model. De vormgeving, materiaal- en kleurkeuze betekent een aanzienlijke verbetering van de bestaande toestand. Omwille van hun beperkte visuele impact, rekening houdend met de positie van de ramen in de sokkelverdieping, kan ook de plaatsing van de ventilatieroosters worden goedgekeurd.

Het dossier moet verder gedetailleerd worden overeenkomstig het BWRO met het oog op de indiening van een stedenbouwkundige aanvraag (detailtekeningen nieuwe ramen, type beglazing, details ventilatiesysteem, risico's op koudebruggen en condensvorming, enz.).

Hoogachtend,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

C. FRISQUE
Voorzitter

Kopie : sduquesne@urban.brussels ; urban_avis.advies@urban.brussels ; crms@urban.brussels ; espacepublic@urban.brussels ; jvandersmissen@urban.brussels ; restauration@urban.brussels